

[Indenrigsministeren.]

Valglovsbehandlingen. Jeg tror derfor, det er rigtigt at søge at klare sig, hvad det egentlig er, man vil med et Folkeafstemningssystem. Det har altid staaet for mig saaledes, at der er store Vanskeligheder forbundet med at forene et Folkeafstemningssystem med et Repræsentationssystem. Det parlamentariske Repræsentationssystem bygger paa den Tanke, at Folket vælger de Repræsentanter, det har Tillid til; disse kommer ind i Parlamentet som Budbringere fra den paagældende Befolkningsskreds, varetager dennes Interesser og bringer gennem Afstemninger Vælgerne Viljesytringer ind, hvor Afgørelserne træffes. I og for sig er der i dette Repræsentationssystem noget, som er uforeneligt med, at Vælgerne til Trods for dette skal kunne gøre deres Anskuelser direkte gældende. Det Synspunkt, jeg her har givet Udtryk for, har sin varmeste Tilhænger her i Rigsdagen i Landstingsmand Hauch, der forleden i Landstinget saa afgørende gik imod Folkeafstemningsprincippet.

Jeg har den Anskuelse, og har altid haft den, at den Modsætning, som begrebsmæssigt er mellem Repræsentationssystem og Folkeafstemningssystem, maa føre til, hvis man skal anvende Folkeafstemninger, at det ikke bygges op paa et Grundlag, saa man maa regne med, at der mange Gange hvert Aar skal være Folkeafstemning. Naar man skal forene disse to Begreber, maa man sige, at Repræsentationssystemet i de europæiske Demokratier er fundamentalt, men der kan være Grund til gennem Adgang for Befolkningen til at udtale sig direkte at skabe en vis Sikkerhed mod, at en Regering, i den Periode, for hvilken den er valgt, gaar til Misbrug af sin Magt, gaar til at gøre Ting, som er af en hel anden Karakter end de, der valgte denne Regering, regnede med. Der skal derfor være Adgang for en vis anselig Gruppe af Befolkningen til at rejse sig imod en saadan Regering og sige: Nej, lad saa Befolkningen skønne over dette. Og hvis man ikke over for en Regeringsdisposition, over for en Regering og Regeringspartierne Lovgivning let kan rejse 15 pCt. af Landets Befolkning, kan Forargelsen mod den paagældende Regering og dens Partier ikke være saa overmaade stor. Derfor tror jeg, at man i det Grundlovsforslag, der nu foreligger, nogenlunde har ramt det, der er rimeligt.

Dernæst kom det ærede Medlem Hr. Krag med en Udtalelse, der var en virke-

lig Overraskelse for mig, idet det ærede Medlem sagde: Det er ikke engang tilstrækkeligt med meget lettere Adgang til Folkeafstemning, nej, der maa ogsaa gives Vælgerne Initiativ. Det undrede mig rigtignok. Naar jeg slaar op i Venstres Grundlovsforslag, det er vist § 58, er det mig ikke muligt at se, at det ærede Medlem og hans Partifæller har stillet Forslag om Vælgerinitiativ i det Grundlovsforslag, hvor det ærede Medlem har haft saa god Adgang til netop at give Udtryk for Partiets Ideer og Ideal. Det staaer der intet om. (*Krag*: Ikke?). Jeg kan ikke se det. Det kan vel ikke være skrevet med usynligt Blæk! Men i det hele taget, jeg synes, det bliver lidt indviklet efterhaanden. Det ærede Venstreparti raaber paa meget lettere Adgang til Folkeafstemning, end Grundlovsforslaget giver, men naar vi kommer over i Landstinget, møder vi en Ordfører for Partiet, der afsværger Folkeafstemning. Det ærede Medlem tager her Ordet for et Vælgerinitiativ, men stiller ikke Forslag om det i det Grundlovsforslag, han formentlig selv har udarbejdet.

Dernæst kommer det ærede Medlem igen ind paa det Spørgsmaal, han beskæftigede sig saa meget med i Gaar, Faren ved Forholdstalsvalgene, og det ærede Medlem brugte det Udtryk, at det ikke kan blive ved at gaa, denne stadige Splittelse, denne Opdeling ude i Befolkningen, og sagde, at jeg derefter forlanger, at, naar denne splittede Repræsentation kommer ind, skal der ske et Sammenrend — Sammenrend! — inde i Rigsdagen. Det Ord, det ærede Medlem Hr. Krag der bruger, om at der skal ske et Sammenrend, er typisk for det ærede Medlem og det ærede Medlems Parti i Øjeblikket. Det ærede Medlem kan ikke sætte sig ind i den Tankegang, at det, der foregaar ude i Befolkningen, og det, der foregaar gennem Vekselvirkningen mellem Rigsdagsmændene og den almindelige Befolkning, er, at der skabes den sunde Brydning mellem Anskuelser ude i Befolkningen, og at Befolkningen deler sig efter disse Anskuelser. Og naar disse Anskuelseres Repræsentanter saa kommer herind, er her Værkstedet, hvor de mødes og lader Anskuelserne brydes, hvoraf der igen fremgaar et Resultat, der viser en vis Hensyntagen til de forskellige Anskuelser og Synspunkter. Det er det, der i saahøj Grad imødekommer det, som jeg tror er et udpræget Karaktertræk hos os Danske, at der skal være en vis Rimelighed, en vis Ret og Billighed i alting. Det er netop det, der frem-